

Ambitienota Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Greentrack Antwerpen

Wat is Greentrack Antwerpen?

Greentrack Antwerpen heeft als doel de Antwerpse cultuursector te verduurzamen. Het is een netwerk van culturele organisaties die er samen naar streven om hun ecologische voetafdruk te verkleinen en bij te dragen aan een duurzame samenleving. Greentrack Antwerpen wordt gecoördineerd door Propekta vzw, de leden van het netwerk voorzien via vrije bijdragen werkingsmiddelen.

Net als de stad Antwerpen vervullen Greentrackleden een voorbeeldfunctie en zetten ze zich in om hun publiek te sensibiliseren. Greentrack Antwerpen werd opgericht in 2014 en bestaat op dit moment uit 30 organisaties (Toneelhuis, Antwerp Symphony Orchestra, HETPALEIS, Rataplan, Iedereen Leest, Museum Plantin-Moretus, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, Muziekcentrum Trix...) en breidt zich gestaag uit.

Voortrekkersrol

Greentrack Antwerpen wil in de toekomst niet alleen een voortrekkersrol spelen richting een duurzame kunstensector, maar ook richting een duurzame samenleving in de stad Antwerpen. We geloven sterk in de kracht van kunst en cultuur in deze transitie. De kunsten kunnen inspireren, verbinden, verbeelden en experimenteren. Het netwerk verbindt culturele organisaties, kunstenaars, leveranciers en de Antwerpenaar. We hopen dat we ook de stad Antwerpen als belangrijke partner in dit verhaal kunnen verwelkomen.

Rol voor cultuursector

De stad Antwerpen zette de afgelopen jaren al belangrijke stappen om haar klimaatambities te halen en heeft mooie pilootprojecten in de pijplijn zitten. In het klimaatplan 2015-2020 wordt er sterk ingezet op het verder mobiliseren van de burgers, de eigen stedelijke diensten, de diensten en industriële sector. De kunsten en culturele sector die in Antwerpen sterk vertegenwoordigd is en een ruim draagvlak heeft, worden niet vermeld. Terwijl zij net een belangrijke rol kunnen spelen.

Om de ambitieuze plannen van de stad Antwerpen en de culturele sector te kunnen realiseren zijn er extra maatregelen nodig. Met dit document hoopt Greentrack uw partijprogramma te inspireren en geven we alvast enkele beleidssuggesties.

Mogelijke beleidsmaatregelen

1. Cultuurbeleid Antwerpen

- De stad Antwerpen neemt ecologische en sociale duurzaamheid op als basispijler in haar cultuurbeleid.
- De stad Antwerpen verwacht binnen de subsidiesystemen een minimale klimaatinspanning van de aanvrager. De stad voorziet hiervoor ruimte in de aanvraagformulieren en vraagt ook om hierover te rapporteren.
- De stad Antwerpen beschouwt culturele organisaties (en bij uitbreiding de hele non-profit sector) als partner voor haar klimaatambities en neemt hen op in klimaat- en duurzaamheidsplannen.
- De stad Antwerpen blijft Propekta vzw, die Greentrack Antwerpen coördineert, ondersteunen en vraagt het netwerk om te rapporteren over duurzame ontwikkelingen en co²-reductie in de culturele sector.
- De stad Antwerpen voorziet binnen de projectsubsidie 'Duurzame stad' ruimte voor cultuur-ecologische experimenten. Culturele instellingen hebben vaak een erg creatieve en innovatieve kijk op duurzaamheid maar hebben geen middelen om deze experimenten op te zetten.

2. Culturele infrastructuur en energie

- **Investeer in het verduurzamen van stedelijk patrimonium dat verhuurd, verpacht of in concessie gegeven wordt.**

De stad Antwerpen investeert sterk in het verduurzamen van het stedelijk patrimonium dat ze uitsluitend in eigen beheer heeft. In het stedelijk patrimonium dat verhuurd, verpacht of in concessie gegeven wordt, wordt slechts minimaal geïnvesteerd. Toch heeft de stad de ambitie geformuleerd om tegen 2020 de co²-uitstoot van haar gebouwen terug te dringen met 50%. De realisatie voor deze reductie kan niet uitsluitend bij de huurder gelegd worden. Culturele instellingen hebben noch het budget noch de financiële zekerheid om dergelijke investeringen te doen. De stad moet als eigenaar hierin haar verantwoordelijkheid nemen. Er kan nagedacht worden over een financiering via het ESCO-model waarbij (een gedeelte van) de investering terugvloeit naar de investeerder.

Ontwikkel samen met de culturele instellingen een lange termijnvisie voor het pand en stem de huurtermijn van de huurovereenkomsten hierop af. Zo kan de culturele instelling een aanvraag indienen bij het fonds culturele infrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap en de haalbaarheid van haar investering berekenen.

- **De stad Antwerpen verwacht van culturele huurders dat ze het stedelijk patrimonium op een energiezuinige manier beheren en een beleid ontwikkelen om hun voetafdruk tot een minimum te beperken.** De huurder rapporteert jaarlijks over zijn energieverbruik.
- **De stad Antwerpen breidt duurzame maatregelen voor particulieren uit naar culturele organisaties, verenigingen en vzw's.**

Leningen zijn voor culturele organisaties vaak moeilijk te verkrijgen. Een groene lening voor verduurzaming van culturele infrastructuur zou hierop een antwoord kunnen bieden.

Een helpdesk waar culturele organisaties terecht kunnen voor advies over investeringen en terugverdienmodellen zou een enorme meerwaarde zijn.

Daarnaast zouden de premies voor isolatie en het aanleggen van een groendak bij culturele instellingen dat kleine duwtje in de rug kunnen betekenen.

- **De stad Antwerpen ondersteunt Greentrack door haar leden een energie-audit en coaching aan te bieden en een premie te voorzien voor slimme energiemonitoring (installeren van een *smart metering systeem*).** Een professionele energie-audit blijft een waardevolle stap richting energiezuinige werking. Hoewel veel Greentrackleden reeds besparende maatregelen getroffen hebben, zijn er nog steeds besparingen te realiseren waar ze zich nu niet bewust van zijn.
- **De stad Antwerpen voorziet een dienstverlening van gespecialiseerd technisch advies op gebied van energieverbruik en installaties.**
- **De stad Antwerpen doet inspanningen om zoveel mogelijk daken van zonnepanelen te voorzien en ondersteunt ook organisaties die dit willen doen, bijvoorbeeld door samen te werken met lokale energiecoöperaties.**

3. Mobiliteit

- **De stad Antwerpen investeert in veilige fietspaden en voldoende fietsenstalling nabij culturele infrastructuur.** Ook op evenementen worden voldoende tijdelijke fietsenstallingen geplaatst.
- **De stad Antwerpen onderhandelt met De Lijn om het tram- en busnetwerk te laten aansluiten op de avonduren van culturele activiteiten en investeert opnieuw in een netwerk van nachtbussen.** Ook de bereikbaarheid van de park & rides 's avonds wordt bekeken. Waar De Lijn tekortschiet onderzoekt de stad of ze zelf initiatief kan nemen samen met andere spelers en de cultuursector zelf.
- **De stad Antwerpen benadrukt bij NMBS het belang van latere treinen tussen Antwerpen en andere grote steden.**

Greentrack Antwerpen voerde in 2014 in samenwerking met de stad Antwerpen een onderzoek naar het verplaatsingsgedrag van de culturele bezoekers. Hieruit bleek dat 68% van de verplaatsingen op duurzame wijze gebeurt. 1 op 3 kiest echter nog voor de wagen.

Bij de automobilisten is carpoolen wel goed ingeburgerd: 63 % zat met 2 of meer personen in de wagen.

Bijna de helft van deze groep is bereid om over te stappen op het openbaar vervoer als de uren van De Lijn

en het programma elkaar afgestemd worden. Maar ook de bereikbaarheid met het openbaar vervoer moet aangepakt worden, want 1 op 4 bezoekers vindt dat je je in Antwerpen niet altijd vlot kan verplaatsen met tram of bus, en 1 op 5 vindt dat het cultureel huis niet vlot bereikbaar is met het openbaar vervoer.

Ook aan de fietsinfrastructuur is nog werk, want 60% van de fietsers kon zijn fiets niet stallen aan de culturele instelling. Opvallend was ook de slechte score van de Antwerpse fietspaden: meer dan de helft van de bevrageden geeft de stad Antwerpen hierop een onvoldoende.

4. Catering en water

- **De stad Antwerpen stimuleert het gebruik van kraantjeswater bij feestelijkheden en op festivals.** Ze biedt in haar uitleendienst naast herbruikbare bekertjes ook waterkoelers aan die je op leidingwater kan aansluiten én afwasmachines voor deze bekertjes.

5. Materialen en afval

- **Stel de raamcontracten van de stad Antwerpen open voor Greentrackleden. In hoofdzaak denken we aan duurzame aankopen van kantoor materiaal, onderhoudsproducten, energie, vervoer, verlichting, hout en verf.**

Greentrack organisaties willen een duurzaam aankoopbeleid voeren maar beschikken individueel over te weinig expertise, budget en slagkracht om effectief tot duurzame aankopen over te gaan. De behoefte aan expertise en meerwaarde van een groepsaankoop werd meermaals onder de leden besproken. Kunst- en cultuurinstellingen beschikken echter niet over de ruimte (personeelsinbreng, expertise, begeleiding,...) om dit zelf op te zetten. Daarnaast blijft de schaalgrootte en afname van deze groep te beperkt om op zichzelf echt interessante prijsafspraken te maken.

Uit een onderzoek van de Universiteit Antwerpen naar duurzaam materiaalbeheer in de Antwerpse kunstensector blijkt dat kunstorganisaties in Antwerpen vinden dat er te weinig kennis en informatie is omtrent duurzaam materiaalbeheer. Ze kijken hiervoor verwachtingsvol naar de Vlaamse overheid (53.2%) en stad Antwerpen (40.4%). Er is een grote bereidheid om het aankoopbeleid aan te passen, maar meer dan 70% van de organisaties geeft aan dat ze nood hebben aan begeleiding over duurzaam materiaalbeleid. Daarnaast zijn duurzame aankopen vaak duurder, of dit is alleszins de perceptie die leeft bij 62% van de organisaties. Aangezien culturele instellingen over een eerder beperkt budget beschikken en de financiële kost een belangrijke positie in het beslissingsproces inneemt, voelt men zich meermaals genoodzaakt om niet-duurzame keuzes te maken.

Greentrack gelooft dat aansluiten op de raamcontracten van de stad Antwerpen hierop een gepast antwoord kan bieden. Experts van de stad Antwerpen hebben zich verdiept in de materie en afspraken gemaakt. Er moeten geen wijzigingen aangebracht worden of extra prestaties geleverd worden. Het vergroot de reikwijdte van de inspanning die de verschillende diensten van de stad Antwerpen nu levert. De samenwerking draagt bovendien het imago van Antwerpen als duurzame stad verder uit. De stad Antwerpen kan naar analogie met de stad Gent elk nieuw raamcontract openstellen voor Greentrackorganisaties.

- **Faciliteer het uitlenen en hergebruiken van textiel en materiaal binnen de creatieve sector.** Vele materialen (kostuums, decors, wanden, attributen...) worden weggegooid door de beperkte stockagemogelijkheid of vergaren stof in een persoonlijk stock, terwijl ze een tweede leven bij een andere (culturele of onderwijs) instelling kunnen krijgen. Enkele cultuurhuizen beschikken over een beperkt atelier maar velen hebben geen budget om hierin te investeren. Een gedeeld depot waar dingen worden uitgeleend gecombineerd met een atelier waar gecreëerd en hersteld wordt is een veelgehoorde nood binnen de sector. Liefst in combinatie met tewerkstellingskansen binnen de sociale economie.
- **De stad Antwerpen haalt gescheiden afval bij evenementen op.** Vele organisatoren zetten in op duurzaamheid, maar tot op heden is gescheiden afvalophaling op evenementen via de stad Antwerpen niet mogelijk. Een vreemde keuze in een land dat koploper is op het gebied van recycling en zwaar inzet op circulaire economie. Hoog tijd om hier koers te wijzigen. Eventueel kan de stad Antwerpen beslissen deze gratis dienst enkel te verlenen op evenementen waarbij de organisator actief inzet op preventie en sorteren van afval.
- **De stad Antwerpen promoot en ondersteunt het composteren of apart inzamelen van groenafval.**